

trakter kunde ventes afsluttede. Derpaa svarede Indenrigsministeren med at opstille en ny Betingelse for Paabegyndelsen af Arbeidet. Der var ikke længere Tale om, at en Indkomstkraft skulde være vedtagen, men denne Bevilling skulde nu først være givet, ikke alene saaledes, som det havde været forudsat i tidligere Aar, at der var Sikkerhed for, at Pengene virkelig vare bragte tilveie, men ogsaa saaledes, at der var afstemt over Finansloven saavel i dette som i det andet Thing. Der vilde ikke blive afsluttet nogen Kontrakt, eller de nødvendige Skridt blive gjort lige over for Paabegyndelsen af disse Anlæg, før Finansloven var færdig fra Rigsdagen. Dette var en ny Betingelse, en ny Skranke paa denne Sags vanskelige Gang, som den skulde komme over, før det kunde lykkes at gennemføre den. Da Finansloven endelig udkom under 25de Marts, var der saaledes intet Skridt gjort til at afslutte Kontrakt, og der maatte altsaa antages at mangle Betyrrelse for, at de Ord, hvormed Finansloven indleedes, nemlig at Arbeidet virkelig skulde begyndes med fuld Kraft til 1ste April, skulde blive til Sandhed. Gaa vi dernæst over til Aaret 1872—73, ser man ogsaa, hvad Følgen blev af den Gang, Sagen hidtil havde faaet. Kontrakterne bleve saa lidt sluttede ved Nytaar 1872, at de først bleve underskrevne for Sydbanens Bedkommende den 19de August 1872, og for Vestbanen først den 7de Oktober 1872, saaledes at hele denne Sommer gik ubenyttet hen. Hvad Følge denne sene Afslutning af Kontrakterne maatte have, fik man ogsaa et pient synligt Vidnesbyrd om; idet Ministeren kun ganske kort Tid efter, at Kontrakterne vare afsluttede, allerede stillede Kontrahenterne i Udfigt, at Kontrakternes Ordlyd ikke vilde blive overholdt. Deres Ordlyd gaar ganske rigtig ud paa, at Banerne skulde være færdige til den 1ste Juli 1874, men kort Tid efter havde den daværende Indenrigsminister stillet Entreprenuerne i Udfigt, at Tvangsbestemmelse ikke skulde træde i Kraft for Banen fra Varde til Ringkjøbing, naar denne Bane blev færdig til 1ste Januar 1875. Man ser altsaa, at der kastes et ganske ege Lys over Betydningen af disse skriftlige Kontrakter, thi naar der staa Et paa Papiret, medens der i Virkeligheden er indrømmet Entreprenuerne noget Andet, ser jeg ikke rettere end, at dette Andet hellere maatte staa skrevet i Kontrakterne; man havde da ikke haft noget Skin at støtte sig til. Dernæst tror jeg, at et andet Hensyn ogsaa derved vilde være fyldestgjort, nemlig at Konkurrenterne ikke med nogen Grund kunde beklage sig over den Maade, hvorpaa de vare blevne behandlede, thi det er en egen Maade at optage en Konkurrence, naar man fremsætter de officielle Betingelser paa een Maade, men underhaanden giver enkelte andre. Naar man nu undersøger Statsregnskabet for 1872—73, ser man ogsaa, at der af den store Bevilling, som vi med saa megen Redebønhed git til her i Rigsdagen, nemlig af 1½ Million Rd.,

i det pagjældende Finantsaar ikke en Gang blev brugt 200,000 Rd. Dette er i høi Grad paafaldende, og det er ikke til at undre sig over, at Statsrevisionen ogsaa maatte fæste sin Opmærksomhed derved og søge Oplysning om, hvad Grunden dertil maatte være. Statsrevisionen har spurgt herom, og den siger endvidere, at der opstaar naturlig Spørgsmaal om, hvorvidt Hensynet til Reserverfondens Løb har haft nogen Indflydelse paa denne Mindreudgift og da navnlig paa den stedfundne Udsættelse af Jernbaneanlægene. Dette Spørgsmaal laa saa meget mere nær, som Alle vilde erindre, at samtidig med Striden om Indkomstkraften løb den jevnfides gaاعدة Strid om, hvorvidt der kunde realiseres mere eller mindre af Reserverfonden. Man vil erindre, at Rigsdagen sluttede sig til den Afgjørelse, at der skulde realiseres 1 Mill. mere af Reserverfonden, og det laa altsaa nær at tænke, at de Spaadomme, som den Gang fremkom, virkelig vare gaaede i Opfyldelse, nemlig, at der skulde være Banefærdighed tilstede for at tilvejebringe Pengene, og at dette skulde være en Hindring for Arbejdernes Fremme. Herpaa blev der imidlertid af den daværende Finantsminister, hvis jeg ikke tager feil, Finantsminister Krieger, svaret: „Hensyn til Reserverfondens Løb har ikke haft nogen Indflydelse paa den Mindreudgift, der har viist sig ved de offentlige Arbejder,“ men Grunden til, at de ikke vare blevne fremmede, laa altsaa i selve de forhaandenværende Forhold, der laa Jernbanen selv nærmest. Det er nu ret mærkeligt at se, at vi fra Finantsminister Krieger have en Erklæring om, at der ingen finantsiel Vanskelighed var tilstede for Arbejdernes Fremme, medens Indenrigsministeren under 12 Marts 1873 udtalte sig saaledes i Folkethinget: „Man maa heller ikke overse, at det væsentlig var af finantsielle Hensyn, at Arbejdernes ifjor bleve udsatte“. Disse 2 Erklæringer synes ikke ret at kunne stemme overens, men endnu meget mærkeligere er det, at Indenrigsministeren, den nuværende ærede Conseilspresident, da han udtalte sig her i Thinget, og det endda paa et meget tidligt Standpunkt, nemlig under Forhandlingen af det Frølundse Forslag om Jernbanernes Udsættelse, sluttede med den Erklæring: „Man vil efter det, jeg her har tilladt mig at udtale, have set, at der ikke fra Regjeringens Side erkjendes at være nogen finantsiel Nødvendighed for at udslyde denne Bane“. Det er altsaa et Spørgsmaal, som det vilde være af Interesse at faae besvaret, hvorledes disse forskellige Erklæringer skulde kunne stemme overens, nemlig Erklæringen fra den daværende ærede Finantsminister om, at der slet ikke lod sig realisere mere af Reserverfonden, Erklæringen fra Finantsminister Krieger om, at det slet ikke var finantsielle Hensyn, der hindrede Arbejdets Fremme, og endelig den sidste Erklæring, jeg her har op læst. — I det dernæst følgende Finantsaar, nem-